

Grundläggande granskning av överförmyndarnämnden

Del av Stenungsunds kommunrevisions
grundläggande granskning 2021

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund	2
1.2. Syfte och revisionsfrågor	2
1.3. Revisionskriterier	2
1.4. Ansvarig nämnd.....	2
1.5. Metod och avgränsning.....	2
2. Överförmyndarnämnden	3
2.1. Styrning	3
2.2. Uppföljning.....	4
2.3. Intern kontroll.....	4
2.4. Bedömning	4
Bilaga 1. Källförteckning.....	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagens 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen 6 kap. 6 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll i enlighet med kraven i kommunala anvisningar?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 §
- ▶ God revisionsred 2018

1.4. Ansvarig nämnd

Granskningen avser överförmyndarnämnden i Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund.

1.5. Metod och avgränsning

Granskningen baseras på skriftliga frågor. I granskningen ingår också övergripande dokumentstudier av verksamhetsplan, protokoll, uppföljningar och intern kontrollplan.

2. Överförmyndarnämnden

2.1. Styrning

Överförmyndarnämnden ansvarar för överförmyndarverksamheten i de samverkande kommunerna. Överförmyndarens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Sedan 1 januari 2015 har Lilla Edets, Orusts, Tjörns och Stenungsunds kommun en gemensam överförmyndarnämnd. Av överförmyndarnämndens reglemente framkommer att Stenungsund är värdkommun och att den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Den gemensamma överförmyndarnämnden har antagit en verksamhetsplan innehållande tre verksamhetsmål och kopplat både indikatorer och aktiviteter till dessa. Av måluppföljning för 2021 framgår att verksamhetsmål kring årsräkningar inte uppfyllts och verksamhetsmål kring digital handläggning endast delvis uppfyllts för 2021.

Varje år före den 1 mars ska god man/förvaltare lämna in en årsräkning¹ till överförmyndaren. Nämnden har som målsättning att alla årsräkningar som är kompletta ska vara färdiggranskade sista september. Samtliga årsräkningar ska vara färdiggranskade samma år de inlämnas². Av protokoll per september framgår att 52 procent av årsräkningarna var granskade. Färre årsräkningar var granskade jämfört med förra året, anledningar till detta uppges vara vakant tjänst under fyra månader, sjukfrånvaro samt ett mer tidskrävande arbetssätt på grund av pandemin. Av bokslut framgår att 94 procent av årsräkningarna var färdiggranskade vid årsskiftet. I skriftligt svar framgår att restriktioner på grund av pandemin medfört att verksamheten har behövt ställa om vilket i sin tur medfört att handläggningstiderna blivit längre. Även rekrytering av ställföreträdare uppges ha försvårats då det under en period rådde besöksförbud på särskilda boenden. Av årsbokslut framgår att överförmyndarnämnden beslutar att överföra överskott om 49 tusen kronor per kommun från 2021 till 2022. Överföringen syftar till att möjliggöra visstidsanställning av en handläggare under fyra månader som förstärkning. Samtliga samarbetskommuner har samtyckt till detta.

Verksamhetsmål kring digital handläggning innefattar att kommunikation ska kunna ske digitalt med bibehållen rättssäkerhet. Av årsbokslut framgår att viss handläggning har kunnat göras på distans men att det ännu inte finns möjligheter att kommunicera digitalt på ett tillfredsställande sätt. I skriftligt svar från förvaltningen beskrivs att kommunikation innehållande känsliga personuppgifter och/eller sekretessuppgifter för närvarande måste skrivas ut och sändas med traditionell post. De digitala lösningar som undersökts har inte uppfyllt kraven kring hantering av personuppgifter då de haft underleverantörer med

¹ I årsräkningen ska ställföreträdare redovisa hur huvudmannens tillgångar har förvaltats under året. Generellt sett innebär detta att huvudmannens ekonomi ska redovisas genom att ange tillgångar och skulder, samt utgifter och inkomster, vid periodens början och slut.

² Det finns ingen lagstiftning kring handläggningstid för granskning. Justitieombudsmannen (JO, beslut dnr 5172–2008) har dock bedömt att handläggningstiden för granskningar inte bör överstiga sju månader.

amerikanska molntjänster. Arbetet fortgår med att hitta digitala lösningar där kommunikation kan ske digitalt med bibehållen rättssäkerhet.

2.2. Uppföljning

Av protokoll framgår att verksamhetsmålen följs upp vid varje nämndssammanträde under den stående punkten "information från verksamheten", nämnden sammanträder cirka sju gånger årligen. Nämnden erhåller därtill verksamhetsuppföljning vid varje nämndssammanträde exempelvis avseende överklagade arvodesbeslut. Nämnden erhåller ekonomisk uppföljning vid delårs- och årsbokslut.

2.3. Intern kontroll

Nämnden har för år 2021 antagit en internkontrollplan utifrån genomförd riskanalys. Planen innefattar tre risker och kontrollområden. För varje område framgår kontrollansvarig och kontrollmetod. Internkontrollplanen följs upp av nämnden vid delårs- och årsbokslut.

2.4. Bedömning

Överförmyndaren ska se till att granskning av redovisningshandlingar sker så snabbt och enkelt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts (se 9 § förvaltningslagen [2017:900]). Det finns ingen lagstiftning kring handläggningstid för granskning men den bör inte överstiga sju månader enligt JO.

Vår bedömning är att nämnden inte fullt ut har säkerställt en ändamålsenlig styrning. Nämnden har antagit en verksamhetsplan med mål med tillhörande aktiviteter vilka kontinuerligt följs upp genom indikatorer. Överförmyndarnämnden har i verksamhetsplan fastställt verksamhetsmål kring handläggningstid: alla årsräkningar som är kompletta ska vara färdiggranskade sista september och samtliga årsräkningar ska vara färdiggranskade samma år de inlämnas. Vi noterar att drygt hälften av årsräkningarna var granskade per september och 94 procent var granskade vid årets slut. Därmed bedöms att verksamhetsmålen kring handläggningstid inte uppfyllts. Enligt vår mening är detta en brist som medför risk att granskning av årsräkningar inte sker i tid. Vi noterar att kompetensförsörjning varit en utmaning under året. Personalbrist och restriktioner till följd av coronapandemin uppges som anledningar till längre handläggningstider. Vi ser positivt på att förstärkning i personalen beslutats om i nämnden. Vi noterar att målet som avser att möjliggöra för handläggning på distans endast delvis är uppfyllt.

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning. Verksamheten följs upp löpande och nämnden erhåller ekonomisk uppföljning vid delårs- och årsbokslut.

Vår bedömning är att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll. Granskningen har inte visat på avvikelser gällande interkontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendation till överförmyndarnämnden:

- ▶ Säkerställa åtgärder för att uppfylla verksamhetsmålen och nämndens uppdrag.

Göteborg den 8 mars 2022

Anna Hellqvist
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Christoffer Henriksson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Källförteckning

Dokument

- ▶ Verksamhetsplan, 2021
- ▶ Reglemente, 2014
- ▶ Samarbetsavtal, 2019
- ▶ Interkontrollplan, 2021
- ▶ Uppföljning av interkontrollplan, 2021
- ▶ Riskbedömning, 2021
- ▶ Delegationsordning, 2021
- ▶ Protokoll från nämndens sammanträden 2021
- ▶ Årsbokslut 2021

Skriftliga svar

- ▶ Skriftliga svar från förvaltningen, 2022-01-27
- ▶ Skriftliga svar från förvaltningen, 2022-02-22